

10 1996 m. Telšių miškininkų įkurtame **Laukstėnų žvėrinčiujė** susipažinsime su laukinių gyvūnų gyvenimu. Čia išvysime ne tik šernų, lūšių, grakščijų danielių ir ant akmenų laipiojančių muflonų, bet

ir laisvėje retai aptinkamų žvėrių – vilkų. Gyvūnams stebėti įrengtos apžvalgos aikštelės, yra žaidimų aikštelių vaikams.

Laukstėnų k., Telšių r. sav.

ŽEMAITIJOS NACIONALINIAME PARKE SMAGU IR ŽIEMĄ!

Iki Vėlykų likus septynioms savaitėms į **Platelius** sugužą daug persirengėlių: čia siautulingai švenčiama viena smagiausių žiemos švenčių – **Užgavėnės!** Visą dieną miestelyje tvyro nuotaikingas šurmulis: vyksta persirengėlių vaidinimai, būrimai, turgus, kepami ir čia pat valgomi riebus blynai, lenktyniaujama. 2008 m. dėl kultūrinių tarp jų ir Užgavėnių, papročių **Plateliai** išrinkti patraukliausia Europos turizmo vietoje.

11 **Šatrijos kalnas** laikomas vienu žymiausių Lietuvos archeologinių paminklų: čia rasta daug IX–XII a. laidojimo urnų, gintaro ir stiklo papuošalų, akmenų kirvukų ir kitų radinių. Piliakalnį tyrinėję archeologai spėja, jog kadaise kalvos viršuje stovėjusi medinė pilis, o pašlaitėje žmonės galėjo gyventi maždaug

nuo II a. prieš Kristų. Nuo 228 m virš jūros lygio iškilusio piliakalnio atsi-veria neapėriami kalvotos žemės toliai, pamatysime ne tik netoliese stūksančius milžinus Girgždūtę, Moteraitį, Sprūdę, bet ir už 35 km esantį Medvėgalį! Gerai įsižiūrėję pastebėsime toluomoje baltuojančiuose Telšių katedros bokštus.

Debesnų botaninis takas Varnių regioniniame parke

12 Šiuolaikiškoje **Varnių regioninio parko lankytojų centro** ekspozicijoje susipažinsime su istorine, turistine, gamtine ir pažintine Varnių krašto medžiaga. Gausime informacijos apie maršrutus, gamtos ir kultūros vertybes. Pamatysime įvairių nuotraukų, Lūksto ežero gintarą, reljefinį Varnių

regioninio parko maketą, Šatrijos geologinį pjūvį; pasiklausysime garso įrašų su paukščių ir varlių balsais, sakmėmis ir mitais, žemaitiškai įgarsintais tekstais; galėsime pasižiūrėti archeologinio paveldo pristatymą, pažaisti pažintinius žaidimus „Atspėk medį“, „Atspėk augalą“ ir kt.

13 Manoma, kad Varnių regioninio parko teritorijoje esančios kūrgrindos yra įrengtos tada, kai žemaičiai kovojo su kryžiuočiais ir kalavijuočiai. XIX a. žemėlapiuose **Sietuvos kūrgrinda** pažymėta kaip dalis kelio Kaltinėnai–Tverai. Apylinkėse gyvenantys vietiniai pasakoja

prisimenantys laikus, kai žmonės kūrgrinda važiuodavo iš Požerės į Tverus: vanduo plaudavo vežimą traukiančių arklių šonus, o sėdynės turėjo būti iškeliamos virš vežėčių. Šiandien žinomos trys kūrgrindos atkarpos: viena jų eina per Sietuvos upelį, o kitos dvi – per gretimas pelkes.

14 **Medvėgalio piliakalnis** – tai iškilusia 234 m aukščio Žemaitijos kalva, priklausanti Medvėgalio archeologiniam kompleksui. Jį taip pat sudaro Pilies, Piliorių, Alkos, Ažuolų, Sumonų kalvos su kūrgrinda. Medvėgalio piliakalnis

laikomas žymiausia tvirtove, gynusia Žemaitiją nuo kryžiuočių. Pirmą kartą Medvėgalio pilis kryžiuočių kronikose minima 1316 m. Užlipę ant piliakalnio pamatysime net 14 bažnyčių bokštus, daugybę greta esančių kalvų.

Lab dėina, Žemaitija!

Rietavas–Plungė–Plokščiai–Plateliai

Plateliai–Papatelė–Likšai–Telšiai–Laukstėnai–
Luokė–Varniai–Medvėgalis

Trukmė:

Lankymas:

Geriausia:

Fizinis sunkumas:

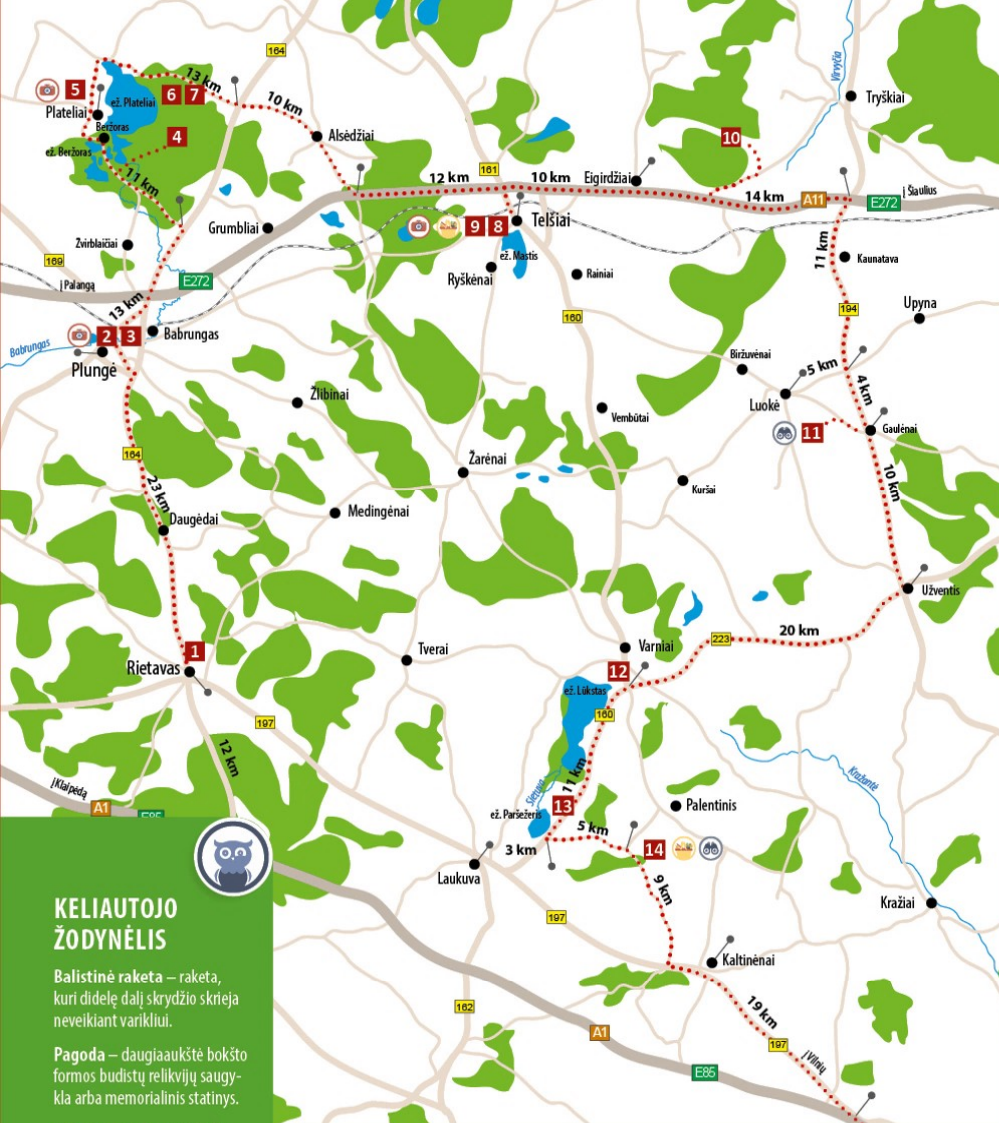
Įdomumas suaugusiesiems:

Įdomumas vaikams:

Kaina:

Išsilgę naujų įspūdžių, visi kartu leisimės į kelionę po kraštą, kuriame gyvenantys žmonės šneka savita tarme, – aplankysime Žemaitiją ir gražiausias jos apylinkių vietas. Suprasti žemaičius ne visada paprasta, tačiau keistai skambantys žodžiai ne vienam keliautojui sužadins tyrinėtojo smalsumą. O grįžus namo viena kita išmokta frazė bus galima nustebinti ir visko girdėjusius draugus.

Ką pamatysime keliaudami po kalvotąją Žemaitiją? Išvysime ir pavaištinėsime po didikų laikus menančius dvarus, iš arti pamatysime pilkakailį vilką, kuris Lietuvos miškuose aptinkamas labai retai. Be to, turėsime daugybę progų smagiai pasipliūškinti ežeruose, kurių šiame krašte – ne vienas, o kojas pamiklinsime kopdami į aukščiausią Žemaitijos kalną – Medvėgalį.

KELIAUOTOJO ŽODYNĖLIS

Balistinė raketa – raketa, kuri didelę dalį skrydžio skrieja neveikiant varikliui.

Pagoda – daugiaaukštė bokšto formos budistų relikvijų saugykla arba memorialinis statinys.

Reljefas – žemės paviršiaus nelygumų visuma.

Skliutas – plačiašmenis kirvis, skirtas rąstams tašyti.

Termobranduolinis – gaunamas iš atomų branduolių labai aukštoje temperatūroje.

IŠMOKIME KELIS ŽODŽIUS ŽEMAITIŠKAI!

Ateik čia – akšėn šėn

Autobusas – keileivėnė

Domėtis, kur nereikia, kišti nosį – cėkavitėis

Išdykelis, ramybės drumstėjas – balamuts

Kiek kainuoja – keik kaštou

Mokykla – iškala

Paveikslėlis, nuotrauka – abrozdielis

Saldainiai – cokerkas

Slėpynės – kavuonės

Platelių ežeras

1 DIENA: Rietavas–Plungė–Plokščiai–Plateliai

Kelionę pradėkime nuo Rietavo, kur įsikūręs **Rietavo dvaras 1** su unikaliu vandens bokštu, oficina, arklidėmis, Oginskių koplyčia, įspūdingais vartais ir parku. O tada aplankykime nuostabų **Plungės dvarą 2**, kadaise priklausiusį garsiai Oginskių giminei. Žemaitijos Versaliu vadinamas dvaras išdidžiai stovi Parko gatvėje, kurią supa dvaro parkas su tvenkiniais ir Babrungo upė. Šiame dvare veikė viena pirmųjų muzikos mokyklų Žemaitijoje, joje mokėsi bene garsiausias Lietuvos kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Ar pamenate jo kurtą

muziką ir tapytus paveikslus? Aplanakykime šiuo metu Oginskių dvare veikiančią Žemaičių dailės muziejų, atskleidžiantį krašto meno subtilybes, pasivaikščiokime legendomis apipintoje vietoje – šventame Alkos miške, taip pat parko takais. Parke auga pagonybės laikus menantis Perkūno ąžuolas. Žvelgdami į senolį pastebėsime žaibo žymių. Legenda byloja, kad po žemaičių krikšto buvo užgesinta šalia ąžuolo rusenusi šventoji ugnis. Tai išvydęs Perkūnas perpyko ir tiesiai į medį sviedė žaibą...

O ar kada nors bandėte turistauti... telefone? Jei neteko, būtinai užsukite

METAS SKAIČIUOTI AVELES

Janinos Rumšienės sodyba „Prie žiedelio“ ant paties ežero kranto svečiams siūlo tiek aktyvių, tiek ramų poilsių šalia miško, kuriame galima uogauti, grybauti, riešutauti. Į nakvynei kainą įskaičiuotas sodyboje esančios pramogos – stalo tenisas, tinklinis, batutas, smėlio aikštėle mažiems, vandens dviračiai.

Beržoro k., Plungės r. sav.
Tel. 8 686 09 867
www.prieziedelio.lt

Mortos svečių namuose galima ne tik pernaktuoti keturviečiuose dviejų kambarių nameliuose, bet ir išsimaudyti pirtyje, pažaisiti biliarda. Vaikams įrengtos žaidimų aikštės, o žūklės mėgėjams – žuvingi tvenkiniai.

Ežero g. 33, Plateliai
Tel. 8 622 22 005, 8 611 48 202
www.plateliunamai.lt

Ant ežero kranto įsikūrusiuose poilsio namuose „Šaltinėlis“ rasime pirtį, sauną, baseiną, kavinę, sporto aikštėlę, galėsime išsinuomoti dviračius.

Ežero g. 44, Plateliai
Tel. 8 622 22 005, 8 611 48 202
www.plateliunamai.lt

PANORAMA

Nebijantys aukščio gali užlipti į 15 metrų aukštyje esančią apžvalgos aikštelę, nuo kurios atsiveria puikūs Žemaitijos nacionalinio parko vaizdai: Platelių ežeras, Siberijos pelkė, Beržoro apylinkės bei dalis Platelių miestelio. Apžvalgos bokštas įrengtas šalia Beržoro, ant Čidabro kalno.

Į **Plungės išmanųjį parką 3**. Viskas, ko reikia, – tai turėti išmanųjį telefoną.

Atsiveikinę su Plunge, traukime į Žemaitijos nacionalinį parką, lyg karoliais pasidabinusį piliakalniams ir mėlynuojančiais ežerais.

Iš Plungės vykdami 164 keliu, pasukime kairėn Platelių link. Per gūdų mišką leisimės Plokščių kaimo link. Čia galėsime savo akimis pamatyti Plokštinės karinę bazę, kuri buvo viena pirmųjų požeminėje aikštelėje įrengtų termobranduolinių raketų paleidimo vietų Sovietų Sąjungoje. Dabar bazėje įkurta **Šaltojo karo ekspozicija 4**. Ši kelionės dalis leis ne tik suaugusiems, bet ir mažiesiems sužinoti Lietuvos ir pasaulio istorijos faktų.

Tuo pačiu keliu, kuriuo vykome į Plokščius, grįžkime atgal ir judėkime Beržoro link. Šalia kaimo tyvuliuoja Beržoro ežeras, o prie pagrindinio kelio auga Birškaus bukas. Šis medis, pavadintas jį pasodinusio žmogaus pavarde, atėjus rudeniu tarsi susliepsnoja – raudona lapija nustebina ne vieną keliautoją. Aplankykime ant aukščiausios apylinkių kalvos stovinčią Beržoro Šv. Stanislavo

bažnyčią, kurią statant 1746 m. nenaudotas pjūklas – eglių rštai apdirbti tik skliutu.

Įveikę dar porą kilometrų, atsidurime viename gražiausių Žemaitijos miestelių – Plateliuose. Didžiojoje gatvėje išlikusi **Platelių dvaro sodyba 5**, buvusiose dvaro arklidėse įrengta Užgavėnių ekspozicija (aplankyti būtina – juk tai pirmasis Užgavėnių muziejus Lietuvoje!), o dvaro svirne – Žemaitijos nacionalinio parko ekspozicija. Sodybos parke auga legendomis apipintas Raganos uosis, kurio kamieno apimtis – apie 7,2 m. Pasakojama, jog medis yra toks storas todėl, kad kadaise velnias suglaudęs keturis uosius ir šie suaugę į vieną kamieną.

Štai kaip greitai prabėgo pirmoji kelionės diena. Kad galėtume tęsti kelionę, turime pailsėti, tiesa? Plateliuose apstokime nakčiai. Miestelyje ar jo apylinkėse nakvėnės vietą rasti tikrai nebus sunku. Įsikūrę kaimo turizmo sodyboje, galime ramiai pavaikštinėti Platelių ežero pakrante. Vakariniėje ežero dalyje, netoli kranto, išvysime Pilies salą – čia kažkada stovėjusi Lietuvos kunigaikščių pilis.

Telšiai iš paukščio skrydžio

2 DIENA: Plateliai–Paplatelė–Likšai–Telšiai–Laukstėnai–Luokė–Varniai–Medvėgalis

Išaušus rytui, tęskime kelionę. Dieną pradėkime nuo maudynių Platelių ežere – visi miegai kaippat išsilakstys. Papsuryčiau ir galutinai išsibudinę 2302 keliu traukime Paplatelės, esančios pačiame Žemaitijos nacionalinio parko viduryje, link. Čia driekiasi **Paplatelės pažintinis takas 6**, kuriuo keliauti itin įdomu gegužės ir birželio mėnesiais. Turėsime unikalią galimybę paklausausiti labai neįprastų koncertų: retų varliagyvių rūšių – mažųjų kūdrinių ir smailiasnukių varlių – kurkimo, didžiojo baublio

bubenimo. Šie mūsų ir mažųjų keliautojų ausytėms nauji garsai sukels smagaus juoko.

Pasilgiusiams ramybės visai šalia – Likšų kaimas, kuriame įkurta **Energetinių labirintų ir geometrinų figūrų parkas 7**. Vaikštinėdami labirintais atspalaiduokime, pabandykite nieko negalvoti, pamiršti visus rūpesčius ir tiesiog džiaugtis grynu oru, ramybe.

Pasimėgavę ramybe, keliaukime į Telšius – miestą ant septynių kalvų, iš dviejų pusių supantį legendomis apipintą Masčio ežerą. Telšius

KITAS PASIRINKIMAS

Jei esame neabejingi ekologijai ir aktyviam poilsiu į gamtoje, aplink Platelių ežerą galime keliauti dviračiais. Žiedinio maršruto ilgis – 22 km. Kelionę rekomenduojama pradėti ir baigti Plateliuose.

JEI GURGIA PILVAS...

Plungės pašonėje įsikūrusiame „**Porto**“ restorane galėsime ne tik paragauti klasikinių lietuviškų ir gurmaniškų patiekalų, bet ir pasimėgauti itin jaukia aplinka, terasoje pasigrožėti lietuvišku kraštovaizdžiu. Norintys papragauti gali užsukti į bouldingą, o mažiesiems įkurta žaidimo aikštelė lauke ir vaikų kampelis viduje.

Pramogų g. 2, Truikių k., Plungės r. sav.
www.portaplunge.net

Plungėje mūsų laukia **užeiga „Karčema“**, kurioje nusikelsime į tarpukario Lietuvos kaimą. Šimtametė troba yra autentiška, išlikusi senovinį stilių. Joje vyrąja dekoracijos iš medžio, šiaudiniai stogai, čia kepama duona ir pyragaičiai, gaminama kaimiška gira. Lauke vaikams pastatytos įvairios medinės sūpynės, o pasivaikščioti ir pasigrožėti gamta galima prie netoliese esančio tvenkino.

Plungės g. 3, Kumžaičių k., Plungės r. sav.
<http://saliakeliokarcema.lt>

Pačiame Telšių miesto centre, prie amfiteatro, įsikūrę **sūrio „Džiugas“ namai** siūlo ne tik įsigyti įvairių sūrio gaminių, bet ir pasistiprinti. „Džiugo“ prekės ženklų pažymėtų užkandinių galime rasti visoje Lietuvoje, tačiau nevertėtų pamiršti, kad būtentelšiai – garsiojo sūrio gimtinė. Turintys laiko gali išbandyti ir degustacijas, kurių viena – „Sūrio abėcėlė“ – pritaikyta ir mažiesiems gurmanams.

Respublikos g. 49-7, Telšiai
www.dziugashouse.lt

Jachtos Platelių ežere

SLAPTI PROTĖVIŲ TAKAI...

Ar yra tekę girdėti apie slaptą kelią, nutiestą per pelkę? Pasak padavimų, šiuos kelius išgrindė milžinai. Daugelio archeologų teigimu, tokius kelius nutiesti galėjo tik kantrybe apsišarvavę žmonės, metų metus vežę akmenis ant žiemą pelkę dengusio ledo. Pavasarį šie akmenys nugrimzdavę, tokiu būdu per daug metų buvo suformuotas povandeninio kelio pylimas ir gindinys. Toks kelias vadinamas kūlgrinda.

KAD IŠLIKTŲ ATMINTY

Pasivaikščiokime Lūksto ežero pakrantėmis. Šis ežeras – bene vienintelis Lietuvoje, prie kurio randama gintaro. Jei ir mums pasisektų rasti bent mažytį gintarėlį, tai būtų puikiausias atminimas. Jei nepavyks, nenusiminkime. Originalių, mažai matytų suvenyrų rasime Labirintų parko krautuvėlyje.

pasieksime išvažiuoję į A11 automagistralę ir pasukę rytų kryptimi. Telšiai – Žemaitijos katalikybės centras, tad šiame mieste gausu sakralinių pastatų. Tiek vietinių, tiek turistų pamėgta sutvarkyta ežero krantinė veda iki pat „Alkos“ muziejaus. Aplankykime ir kitame Masčio ežero krante esantį **Žemaitijos kaimo muziejų** **8**, kuriame galėsime prisiliesti prie praėjusių amžių istorijos. Išvysime 16 autentiškų XIX a. pab. – XX a. pr. pastatų. Išsiilgę egzotikos gali užsukti į dailininko Alfredo Jonušo rankomis sukurtą **žemaitišką, japonišką, kinišką sodybą-muziejų** **9**. Neįprastas derinys, tiesa? Aplankykime šį unikalią gamtos kampilį ir įkvėpkime Rytų dvasios!

Nuo Telšių keliaudami Šiaulių link atrasime **Laukstėnų žvėrinčių** **10**. Čia turėsime progą pamatyti įvairiausių laukinių gyvūnų: stirnų, lūšių, šernų, net vilką ir didįjį apuoką!

Kita stotelė – vienas seniausių Žemaitijos miestelių – Luokė. Šiose apylinkėse gimė bene garsiausias Lietuvos „svieto lygintojas“, legenda tapęs Tadas Blinda. Nuo Luokės važiuodami pietvakarių kryptimi pasieksime legendomis apipintą

Šatrijos kalną **11**. Pasak legendos, kalnas seniau buvęs velnių ir raganų susibūrimo vieta. Čia tėveliai galės ramiai pasivaikščioti, o mažieji – padūkti.

Nuo Šatrijos kalno iki Varnių – apie 25 km. Dalį kelio įveiksime važiuodami Varnių regioninio parko teritorija. Šalia šio miesto esančiame Ožtakių kaime įsikūręs **Varnių regioninio parko lankytojų centras** **12**. Jame įrengta ekspozicija „Septyni keliai iš Varnių“, kur galima apžiūrėti Lūksto ežero gintarą.

Jau žinome, kad iš Varnių veda net septyni keliai, tad keliaukime vienu iš jų **Sietuvos kūlgrindos** **13** link. Manoma, kad Sietuvos kūlgrinda yra viena slapto kelio, jungusio Medvėgalio, Paršpilio ir Šiuraičių pilių įgulas, atkarpų. Su gidu galime smagiai pereiti kūlgrindos taku ir mes – kai kur teks bristi per pelkes, tad geriausia persirengti maudymosi apranga.

Turiningą ir smagią kelionę baigkime ir saulę palydėkime užlipę ant šio maršruto pažibos – **Medvėgalio piliakalnio** **14**. Tai aukščiausia Žemaitijos kalva, nuo kurios matyti šešios kalvos: Pilies, Piliorių, Sumonių, Ažuoli, Alkos ir Bevardė.

1 Rietavo dvaras ypač suklestėjo XIX a. viduryje, kai jį valdė Irenėjus ir Bogdanas Oginskiai. Tuo metu dvaro rūmuose buvo daugiau kaip 20 kambarių ir salių, jie garsėjo Riterių sale, kur buvo eksponuojami ginklai, dideliu vestibuliu, ažuoliniu parketu ir archeologinių iškasenų kolekcija. Oginskių dvare 1882 m. buvo įrengta pirmoji telefono linija, o 1892 m. įsižiebė pirmoji elektros lemputė Lietuvoje. Nuo 1994 m. dvare įsikūręs Oginskių kultūros istorijos muziejus supažindina su dvaro ir krašto istorija.

2 Kunigaikščio Mykolo Oginskio dvaro ansamblis Plungėje ir jį supantis parkas stebina ne vieną šios vietos lankytoją. 1873–1886 m. statytą dvaro ansamblį sudaro dešimt iki šių dienų išlikusių pastatų ir statinių: neorenesanso stiliaus rūmai, neogotikinės arklidės, dvi ofisinės, laikrodinė-oranžerija, sargo namelis. 1879–1902 m. dvare veikė M. Oginskio įsteigta orkestro mokykla. Joje mokėsi būsimasis dailininkas bei kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Dvaro parkas buvo įkurtas švento žemaičių

miško – Alkos – vietoje. Šiuo metu dvare įsikūręs Žemaičių dailės muziejus, kuriame eksponuojami Žemaitijos regiono menininkų darbai. Čia vykdomos edukacinės programos, skirtos įvairaus amžiaus lankytojams: nuo pačių mažiausių iki garbaus amžiaus senjorų. Dėl edukacinių programų reikėtų susitarti iš anksto tel. 8 448 54 571 arba 8 640 64 747.

Parko g. 1, Plungė
www.zdm.lt

3 Plungės išmanusis parkas taps tikru šiuolaikinio vaiko džiaugsmu! Pasinaudoti šia interaktyvia pramoga ir pažinti Plungės apylinkes moderniai gali visi, turintys išmaniuosius telefonus. Specialioje programėlėje rasime tris virtualius edukacinius turus, supažindinančius su gyvūnija, augalija ir istorija.

Čia išgirsime daug įdomių faktų, pamatysime archyvinių nuotraukų ir seksime pagal žemėlapius, nuvesiančius į slaptas vietas, kuriose rasime itin retų gyvūnų ar augalų.

Parko g. 7, Plungė
<https://plungesparkas.lt>

4 Šaltojo karo ekspozicija įrengta Sovietų Sąjungos buvusiam požeminiame balistinių raketų šachtiniame paleidimo komplekse. Čia lankydamiesi praplėsimė žinias apie Šaltąjį karą, trukusį penkis dešimtmečius. Ekspozicijoje, pasitelkus vaizdinę ir grafinę medžiagą, pasakojama apie kadaise slaptos

sovietinės imperijos branduolinės ginkluotės organizavimo bei veikimo principus, lankytojams demonstruojami kovinių raketų ir kitų Šaltojo karo ginkluotės rūšių pavyzdžiai bei maketai.

Plokščių k., Plungės r. sav.
www.muzejai.lt/Plunge/saltojo_karo_muzejus.htm

KAIPGI KELIONĖ BE PRAMOGŲ

Platelių jachtų klube galima apstoti naktį, pasimėgauti pirties malonumais, išsinuomoti vandens dviratį, paplaukioti jachta ar net išmokti buriuoti, o klubo kavinėje „Būrės“ – skaniai pavalgyti, mėgaujantis Platelių ežero vandenyse baltuojančių burių vaizdu.

Ežero g. 40, Plateliai
www.platelluose.lt

VIETA ŠEIMYNINEI NUOTRAUKAI

Išamžinkime prie Platelių dvaro parke augančio Raganos uosio. Ar keliautojų komandos pakaktų, kad pavyktų apkabinti šio galingo kamieną?

PIETŪS GAMTOJE

Griebkime pintinę su lengvais užkandžiais bei gairvaisiais gėrimais ir surenkime iškylą paplūdimyje. Ne, prie jūros važiuoti tikrai nereikės – puikus paplūdimys įrengtas Telsių mieste, Masčio ežero parkrantėje. Čia netrūksta poilsui ir sportui skirtų vaikų žaidimų aikštelių, yra priepilauka, Skulptūrų parkas.

5 Iki XVIII a. pab. **Platelių dvaras** buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės nuosavybė, vėliau (iki 1940 m.) jį valdė prancūzų grafų Šuazelių giminė. Mediniai dvaro rūmai sudėgė Antrojo pasaulinio karo metais, tačiau iki šių dienų išlikę keli dvaro sodybos pastatai yra pritaikyti visuomenės reikmėms.

XIX a. pradėtas formuoti dvaro parkas gali didžiulis istoriasiu Lietuvoje uosiu (kamieno apimtis – 7,2 m) ir Platelių liepa (kamienas – 5,4 m apimties). Parką pamėgę šikšnosparniai, čia jų – septynios rūšys, iš jų kelios įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą.

Didžioji g. 22, Plateliai, Plungės r. sav.

6 Rytinėje Platelių ežero parkrantėje įrengtas 2,3 km ilgio **Paplatelės pažintinis pėsčiųjų takas**, pažymėtas nuorodomis, yra informacinis stendas. Žingsniuodami pajusime, koks kalvotas yra Žemaitijos nacionalinio parko reljefas, suformuotas paskutinio ledyno

maždaug prieš 13–13,5 tūkst. metų. Jei būsime atidūs, pamatysime miško gyventojų, išgirsime paukščių balsų. Šalia tako išlikusios XX a. devintajame dešimtmetyje menininkų kurtos medinės skulptūros lietuvių pasakų motyvais. Dalis jų pritaikytos vaikams žaisti.

7 Likšų kaime esančio **Energinių labirintų ir geometrinių figūrų parko** lankytojams siūloma pailsėti, pasisemti įkvėpimo vaikstant labirintais. Nepamirškime pasiimti baltos duonos, nes čia galima pamaitinti tvenkinyje gyvenančias žuvelas. Nepraileiskime progos paplaukioti vandens dviračiu, susirungti

prie lauko šachmatų lentos. Kupole rasime labirintų brėžinių, kuriuos galėsime nuspalvinti. Lankantis Likšų kaime taip pat galima pamakoti 200 m senumo klėtyje ir užkūsti nedidelėje kavinukėje.

*Likšų k., Plungės r. sav.
www.energylabirintai.lt*

8 **Žemaitijos kaimo muziejuje** šiuo metu eksponuojama 16 autentiškų XIX a. pab. – XX a. pr. pastatų. Jie suskirstyti į tris sodybas. Viena iš jų tariamai priklauso turtingam ūkininkui, kita – vidutiniam valstiečiui, o trečioji yra mažžemio valstiečio sodyba. Muziejaus teritorijoje taip pat sukurtas visuomeninis sektorius, kurį sudaro vėjo malūnas, kalvė

ir kapinaitės. Pastatuose įrengtos ekspozicijos perteikia to meto valstiečių gyvenimą, aplinką ir buitį, galima išvysti žemaitukų veislės arklių. Muziejuje rengiamos įvairios šventės, klijavimo teatro vakarai.

*Malūno g. 5, Telsiai
www.muzejai.lt/telsiai/
kaimo_muzejus.htm*

9 Telsių garsina juvelyras Alfredas Jonušas, savo rankomis sukūręs nedidelę Tekančios Saulės šalies salelę. Tai – menininko namai, virtę **žemaitiška, japoniška, kiniška sodyba-muziejumi**. Čia išvysime seniausios pasaulyje medinės Horiū šventyklos pagodos maketą,

kabukio, japonų teatro, sceninių vaidžių, teatro kaukės „okame“ kopiją, apie 30 Kinijai būdingų pastatų maketų. Smalsiausiai keliautojai kviečiami apsilankyti japoniška kambaryje, kur galima susipažinti su meniniu gintaro apdirbimu.

Muziejaus g. 88, Telsiai

Masčio ežeras Telsiuose

LEGENDOS APIE GRAŽUOLĘ ŠATRIJĄ

Paklausime vietinių, iš kur radosi gražuolė Šatrija, ir išgirsime daugybę legendų. Vieni papasakos apie per apylinkės pilnomis žemių kišenėmisėjusį milžiną. Pavargęs milžinas prigulė, o padūkusios pelytės ėmė ir pragrauzė jo kišenės. Pabudęs galūnas įsiuto ir suriko: „Ak, jūs nenaudėlės, kaip duosiu su šatra!“ Nuo to ir kilęs iš milžino neštų žemių susiformavusios Šatrijos pavadinimas.

Kiti pasakoja, jog Šatrija – mėgstamiausia visų Žemaitijos ragany susibūrimo vieta. Būtent raganos žemėmis užvertusios kadaise čia stovėjusią bažnyčia ėmė pūti, dėl to įlanko kalno viršus.